

Doelgroepprogramma Voedingsnijverheid

Pilootproject
Doelgroepenbeleid

2006

Ministerie van de
Vlaamse Gemeenschap

Colofon

Wettelijk depotnummer

D/2006/3241/059

Verantwoordelijke uitgever

Jean-Pierre Heirman

Directeur-generaal AMINAL

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20 bus 8

1000 Brussel

Doelgroepprogramma Voedingsnijverheid

Pilootproject
Doelgroepenbeleid

Lijst van afkortingen

AMINAL	Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer
Aminabel	Afdeling Algemeen Milieu- en natuurbeleid
AMV	Afdeling Milieuvergunningen
BBL	Bond Beter Leefmilieu
BBT	Best Beschikbare Technieken
BZV	Biologische zuurstofvraag
DGB	Doelgroepenbeleid
DGP	Doelgroepprogramma
EMC	European Milk & Juice Carton producers association
FAVV	Federaal agentschap voor de veiligheid van de voedselketen
FEVIA-Vlaanderen	Federatie van de voedingsindustrie Vlaanderen
FOD	Federale overheidsdienst
GMO	Gewestelijk Milieuoverleg
IMA	Integrale Milieuanalyse
IMJV	Integraal Milieujaarverslag
IMT	Integrale Milieutaakstelling
ISA	Interregionaal Samenwerkingsakkoord
IVC	Interregionale Verpakkingscommissie
IVON	Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk
IWT	Instituut voor de aanmoediging van innovatie door Wetenschap & Technologie in Vlaanderen.
KMO's	Kleine en middelgrote ondernemingen
LCA	Life Cycle Analysis
LNE	Leefmilieu Natuur en Energie
MBP 3	Milieubeleidsplan 2003-2007
MIRA	Milieurapport Vlaanderen
MMIS	Milieu Management Informatiesysteem
OIVO	Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties
OVAM	Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest
PRESTI	Preventie stimulering schone technologie in de industrie en moet het ontstaan van afval- en emissiestromen in de industrie voorkomen of verminderen of de schadelijkheid ervan verminderen.
REG	Rationeel Energiegebruik
RIA	Reguleringsimpactanalyse
STIP	Steunpunt en Infocentrum voor Preventie van afval en emissies
TWOL	Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
UPOBA	Uitvoeringsplan Organisch-biologisch Afval
VLIMO	Vlaams Informeel Milieuoverleg
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VVP	Vereniging van Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Doelgroepprogramma Voedingsnijverheid

Inhoudsopgave

1	Algemene bepalingen	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Statuut	6
1.3	Afbakening van de inhoud.....	6
1.4	Toepassingsgebied	6
1.5	Duur.....	7
1.6	Programmabeheer inclusief monitoring, rapportering en evaluatie	7
2	Gezamenlijk onderschreven uitgangspunten	7
	Bijlage: Thematische doelstellingen en afspraken	8

Overwegingen

Gelet op het Milieubeleidsplan 2003-2007, hoofdstuk Doelgroepen, waarin onder andere een maatregel is voorzien over het verfijnen van doelgroepenbeleid.

Gelet op de resultaten van het pilootproject doelgroepenbeleid met de voedingsnijverheid in Vlaanderen, vertegenwoordigd door de federaties FEVIA-Vlaanderen en UNIZO, inzonderheid het opmaken van een integrale milieuanalyse (IMA) en een integrale milieutaakstelling (IMT), allebei beschrijvende documenten die respectievelijk de huidige milieusituatie van de voedingsnijverheid en de uitdagingen die het gevoerde milieubeleid voor de sector stelt, in kaart brengen.

Overwegende dat zowel de Vlaamse milieuoverheid als de vertegenwoordigers van de voedingsnijverheid te kennen gegeven hebben dat het aanbeveling verdient om de samenwerking tussen hen te structureren door middel van een doelgroepprogramma.

1 Algemene bepalingen

1.1 INLEIDING

Situering — Het pilootproject doelgroepenbeleid tussen de Vlaamse milieuoverheid (AMINAL, OVAM, VMM, VLM) en de vertegenwoordigers van de Vlaamse voedingsnijverheid (FEVIA-Vlaanderen, UNIZO) tracht, na de publicatie van een gezamenlijk ontwikkelde integrale milieuanalyse (IMA, december 2003) en een integrale milieutaakstelling (IMT, februari 2005) met de ontwikkeling van een doelgroepprogramma te komen tot een gestructureerde aanpak van de verdere samenwerking tussen beide partijen. De ontwikkeling van dit doelgroepprogramma werd uiteraard participatief opgevat. Verdere achtergrondinformatie over probleemanalyse, definiëring van het concept, verwachte meerwaarden en dergelijke is opgenomen in het tussentijdse syntheserapport van januari 2005 (Test-Doelgroepprogramma tussentijds rapport, maart 2005).

Doelstelling — Het doelgroepprogramma heeft tot doel de bestaande milieudoelstellingen te realiseren:

- door in overleg met de doelgroep te komen tot een gemeenschappelijk programma waarin alle actoren bereid zijn hun verantwoordelijkheid te nemen en de milieuperformantie van de sector verder verbetert, rekening houdend met de economische context (onder andere kosten-baten analyse van de opgenomen afspraken);
- via een optimalisatie van wetgeving en instrumentarium. Hiertoe moeten indien nodig de doelstellingen verfijnd kunnen worden op maat van de sector (zowel rekening houdend met subsectoren als met de schaal van de bedrijven), zonder dat dit tot een afzwakking van het beleid leidt en zonder de sector te discrimineren ten aanzien van andere (industriële) sectoren.

Opbouw — Het doelgroepprogramma (DGP) bestaat uit 1) algemene bepalingen, 2) gezamenlijk onderschreven uitgangspunten en 3) thematische afspraken (zie bijlage). Het doelgroepprogramma heeft de volledige taakstelling van de sector, zoals beschreven in de IMT, als achtergrond maar focust op een aantal prioritaire doelstellingen en thema's waarvoor overheid en doelgroep de intentie hebben in de loop van het

programma extra inspanningen te leveren. Die thema's en doelstellingen worden gekozen via gemeenschappelijke analyse en overleg op basis van gemeenschappelijk bepaalde criteria. Naast die thema's zijn er andere aspecten van het Vlaamse milieubeleid relevant voor de voedingsnijverheid. Als in de looptijd van het DGP bepaalde ontwikkelingen tot mogelijkheden leiden om samenwerkingsafspraken te maken, kunnen ze geagendeerd worden op het VLIMO (zie 1.6 Programmabeheer).

Definities — Met de term federaties worden de organisaties FEVIA-Vlaanderen en UNIZO bedoeld. Het gebruik van de term subsectorfederaties is voorbehouden aan de vertegenwoordigende organisaties van subsectoren van de voedingsnijverheid.

1.2 STATUUT

Het doelgroepprogramma is een gezamenlijke intentieverklaring van de ondertekenende organisaties.

Het onderschrijven van het doelgroepprogramma betekent dat:

- overheid en sector zich maximaal zullen inspannen om de gemeenschappelijk gemaakte afspraken na te komen en de doelstellingen te realiseren;
- als er zich hierbij specifieke problemen voordoen, die aangekaart worden binnen de overlegstructuur zodat er een gezamenlijke oplossing gezocht kan worden (zie verder 1.6).

Bij de uitvoering moet er aandacht zijn voor de volgende elementen:

- de doorvertaling en terugkoppeling van gemeenschappelijk genomen engagementen van de federaties naar hun bedrijven en van de overheid naar haar diensten is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen overheid en federaties. De verantwoordelijkheid van de federaties moet binnen hun mandaat vallen. De federaties spelen een belangrijke rol maar kunnen zich alleen engageren voor hun eigen leden. Ook niet-leden moeten bereikt worden, dat is de taak van de overheid.
- de doorvertaling kan voor sommige thema's enkel relevant zijn voor bepaalde subsectoren. Op het ogenblik dat subsectoren daadwerkelijk betrokken worden bij de werkzaamheden, zal aan de subsectorfederaties gevraagd worden om samen met de federaties een specifieke bijlage bij het DGP te ondertekenen.

1.3 AFBAKENING VAN DE INHOUD

De volgende inhoudelijke elementen worden in het DGP beschreven:

1. per thema een korte situering, de afgesproken doelstellingen en de voorziene aanpak onder de vorm van afspraken;
2. duidelijke mijlpalen en verwachte resultaten; als deze momenteel nog niet voldoende concreet zijn, geeft het DGP een opsomming of aankondiging van een aantal acties die later in detail uitgewerkt en verfijnd kunnen worden;
3. de rol, taken en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen bij de uitvoering van het programma;
4. per thema de nodige middelen indien van toepassing.

1.4 TOEPASSINGSGBIED

Het doelgroepprogramma vertrekt voor de afbakeningen van prioritair aan te pakken doelstellingen of problemen van de voedingssector in zijn totaliteit. Door de oefening eerst voor de volledige sector te doen, zal wellicht duidelijk worden voor welke subsectoren een specifieke aanpak wenselijk is.

Vanuit dat totaalplaatje kan de noodzaak zich voordoen om een gedifferentieerde aanpak te voeren naar subsectoren en naar schaalgrootte van de bedrijven. Iedere subsector heeft immers een eigen problematiek en ondergaat specifieke ontwikkelingen ten gevolge van maatschappelijke veranderingen. Aandachtspunten bij deze oefening zijn:

- binnen het totale kader moeten subsectoren het initiatiefrecht hebben om zelf acties (specifiek voor hun sector) in het kader van DGP voor te stellen en erover te onderhandelen. Sommige problemen zijn immers te specifiek om in het totale DGP grondig uit te werken;

- bij het werken met subsectoren moet, als dat zinvol is, de sectorale afbakening verlaten worden en moet ook gekeken worden naar conglomeraten van bedrijven of deelgroepen met een specifiek probleem (kan ook regionaal zijn) waarvoor extra aandacht nodig is;
- een duidelijke omschrijving van de betreffende subsector is noodzakelijk: het is belangrijk om te weten welke bedrijven gevat worden of niet;
- opstellers moeten rekening houden met de haalbaarheid van het totaalprogramma.

1.5 DUUR

Het DGP werd opgesteld met de optiek om de samenwerking te structureren voor een periode van vijf jaar. Er wordt immers gestreefd naar synergie met de lopende milieubeleidsplannen. Het realistische en eenvoudige systeem van rapportering, monitoring en bijsturing moet voldoende ruimte garanderen voor dynamiek en toepassing van lessen die getrokken zijn uit ervaring. Een vijfjarig programma biedt voldoende garanties op stabiliteit en verantwoordt de nodige investeringen in overleg en voorbereiding. Er zal in het beheer van het programma (zie 1.6) gezocht moeten worden naar bijsturingmogelijkheden die de rechtszekerheid van bedrijven niet ondermijnen.

1.6 PROGRAMMABEHEER INCLUSIEF MONITORING, RAPPORTERING EN EVALUATIE

VLIMO-Voeding — Het bestaande informele overlegorgaan 'Vlaams informeel overleg voedingsnijverheid' (VLIMO-Voeding), in 2002 opgericht in het pilootproject doelgroepenbeleid met de voedingsnijverheid, wordt gecontinueerd als breed overlegorgaan voor de uitvoering van het doelgroepprogramma. De samenstelling van dit overleg is variabel en afhankelijk van de te behandelen agenda. VLIMO-Voeding heeft als taak om de uitvoering van de in het DGP gemaakte afspraken verder inhoudelijk te bespreken en te faciliteren. VLIMO-Voeding zorgt voor het materiaal voor de voortgangsrapportering dat wordt opgesteld door de Cel Doelgroepenbeleid (Cel DGB). De eerste vergadering van VLIMO-Voeding wijst zijn voorzitter aan en actualiseert als leidraad voor haar werking de eerdere afsprakennota daarover.

Minstens éénmaal per jaar agendeert VLIMO-Voeding de totale bespreking van de voortgang en beheer van de uitvoering van het programma. Het secretariaat van VLIMO-Voeding bereidt op basis van bestaand schriftelijk materiaal een ontwerpvoortgangsrapport over de uitvoering van het doelgroepprogramma voor en agendeert dat.

Als één van de ondertekenende partijen van oordeel is dat er zich een uitvoeringsprobleem voordoet:

- wordt dat gesignaleerd aan het secretariaat (Cel DGB, AMINAL);
- zal het secretariaat met de voorzitter overleggen of de bij het probleem betrokken partijen een oplossing kunnen vinden en die oplossing ten uitvoering trachten te brengen;
- als dat niet lukt, zal het probleem schriftelijk beschreven worden en behandeld op een vergadering van VLIMO-Voeding;
- als het probleem daar geen oplossing kan vinden, zal het schriftelijk voorgelegd worden aan de hiërarchische oversten van de bij het probleem betrokken partijen.

De door VLIMO-Voeding goedgekeurde jaarlijkse voortgangsrapportering over de uitvoering van het programma wordt ter kennisgeving aan de leidinggevenden van de betrokken organisaties bezorgd.

Eén jaar voor het einde van de looptijd van het DGP treft VLIMO-Voeding schikkingen voor een totale eindevaluatie.

2 Gezamenlijk onderschreven uitgangspunten

In het onderzoek over het concept van een doelgroepprogramma werden de volgende meerwaarden verwacht van een doelgroepprogramma:

- haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de maatregelen;
- stabiliteit in beleidsvoering voor overheid en sector;
- duidelijkheid voor alle actoren, inclusief rechtszekerheid voor bedrijven;
- inhoudelijke coherentie en integratie van de milieumaatregelen, gericht op de doelgroep;
- op gang brengen en in stand houden van een constructieve dialoog;
- voorbereiden van een langetermijnpolitiek.

Bijlage: Thematische doelstellingen en afspraken

1 THEMA EMISSIE VAN BROEIKASGASSEN

1.1 Situering

De invoering en uitvoering van de beleidsinstrumenten naar de voedingsnijverheid liggen grotendeels vast. Voor de uitvoering van de instrumenten zijn overlegfora met de betrokken doelgroepen opgericht. Verdere samenwerking tussen overheid en sector zal vermoedelijk weinig of geen extra reducties inhouden. De evaluatie van de ingezette instrumentenmix in de sector kan echter wel interessante informatie opleveren.

1.2 Doelstellingen

1. onderzoek naar de ondersteuningsmogelijkheden van voedingsbedrijven bij de toepassing van de bestaande beleidsinstrumenten
2. specifieke aanpak voor de ondernemingen met een energieverbruik kleiner dan 0,1 pJ
3. evaluatie van de instrumentenmix

1.3 Aanpak

Doelstelling 1: onderzoek naar de ondersteuningsmogelijkheden van voedingsbedrijven bij de toepassing van de bestaande beleidsinstrumenten

Probleemstelling

De sector heeft in het verleden reeds veel inspanningen geleverd om zijn uitstoot van broeikasgassen te reduceren. Bij de toepassing van bestaande beleidsinstrumenten kunnen aanvullende inspanningen daarom het best ondersteund worden. Onderzoek moet uitwijzen hoe dat het best gebeurt.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: AMINAL Cel lucht (trekker), Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie van het beleidsdomein Economie,
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO

Afspraken

1. onderzoeken of een uitbreiding van het systeem van REG-maatregelen en ecologiesteun mogelijk is (cf. KMO-thema Klimaatconferentie)
2. mogelijkheden bekijken van de lopende instrumenten eco-efficiëntiescanprogramma en energieprestatieregelingen

Doelstelling 2: specifieke aanpak voor de ondernemingen met een energieverbruik kleiner dan 0,1 pJ

Probleemstelling

Zowel voor de bedrijven met hoog energiegebruik (> 5 pJ) als voor de bedrijven met een middelmatig energiegebruik (0,1 < pJ < 5) zijn er reeds specifieke instrumenten in omloop. Ondernemingen met < 0,1 pJ vallen op dit ogenblik nog uit de boot.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: AMINAL Cel lucht (trekker), Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie van het beleidsdomein Economie
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO

Timing

2006

Afspraken

3. onderzoek naar de mogelijke uitbreiding van het auditconvenant met een 'miniaudit' voor ondernemingen met < 0,1 pJ (energieboekhouding, doorlichting energiegebruik, subsidies)

Er zou voor deze kleinere bedrijven een bruikbaar instrument bij komen als de auditconvenant met een 'miniaudit' voor ondernemingen met < 0,1 pJ uitgebreid zou worden (energieboekhouding, doorlichting energiegebruik, subsidies). Het element van REG voor KMO's maakte deel uit van de zaken die besproken werden in de Vlaamse klimaatconferentie.

4. opzetten van een specifieke informatieverspreiding en communicatie bij deze groep van bedrijven over het bestaande instrumentarium

Doelstelling 3: evaluatie van de instrumentenmix

Probleemstelling

De instrumentenmix die toegepast kan worden is tot op heden niet of slechts zeer beperkt geëvalueerd. Een goede kennis van de instrumentenmix kan de effectiviteit ervan nochtans verhogen. Een evaluatie wordt bijgevolg noodzakelijk.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: AMINAL Cel lucht (trekker), Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie van het beleidsdomein Economie

Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO

Andere betrokkenen: Taskforce klimaatbeleid Vlaanderen

Timing

Na 2006

1.4 Monitoring

Mijlpalen

- een rapport met het antwoord op de vraag of een uitbreiding van het systeem van REG-maatregelen en ecologiesteun mogelijk is (cf. KMO-thema Klimaatconferentie) - (afpraak 1)
- een rapport waarin de mogelijkheden worden beschreven van de lopende instrumenten van het eco-efficiëntiescanprogramma en de energieprestatieregelingen - (afpraak 2)
- eindbevindingen over de opportuniteit van het invoeren van een miniaudit - (afpraak 3)
- plan van aanpak voor informatieverspreiding en communicatie – (afpraak 4)

2 THEMA VERONTREINIGING VAN OPPERVLAKTEWATER

2.1 Situering

Door de aard van de gebruikte grondstoffen bevat het afvalwater van de voedingsnijverheid relatief veel N en P en is het BZV ervan relatief hoog. De nood aan de integratie tussen waterkwaliteit en waterkwantiteit vormt een ander argument om dit thema op te nemen in het DGP. Samenwerking tussen overheid en sector is noodzakelijk om de huidige knelpunten weg te werken.

2.2 Doelstellingen

In de looptijd van het DGP zullen er afspraken gemaakt worden over de toepassing van de aangepaste omzendbrief¹ met betrekking tot verwerking van bedrijfsafvalwater via de openbare zuiveringsinfrastructuur en de evaluatie van deze toepassing. Deze worden ter goedkeuring behandeld op de VLIMO-Voeding.²

¹ Omzendbrief LNW 2005/01, Belgisch Staatsblad 14 november 2005

² Zie addendum 1.

3 THEMA VERDROGING

3.1 Situering

Om redenen van voedselveiligheid verbruikt de voedingsnijverheid een relatief groot aandeel grondwater. Het huidige instrumentarium wordt niet sterk genoeg geacht om de watervoorraden te beschermen en een duurzaam waterverbruik te realiseren. Samenwerking tussen overheid en sector in het zoeken naar een algemeen kader voor het gebruik van grondwater door de Vlaamse voedingsnijverheid kan tot win-win situaties leiden.

3.2 Doelstellingen

Bij de start van de uitvoering van het DGP zullen zo snel mogelijk concrete doelstellingen en afspraken worden geformuleerd en voorgelegd worden op de VLIMO-voeding ter goedkeuring.³

4 THEMA SLIB

4.1 Situering

De voedingsnijverheid zet alsmaar meer slib af. Er is een gebrek aan verwerkingsmogelijkheden en de uitvoermogelijkheden zijn beperkt. Verder gaat het om een thema waarbij heel wat beleidsvelden en –niveaus betrokken zijn. Afstemming met het oog op onder meer administratieve vereenvoudiging is dan ook wenselijk.

Een door de sector reeds uitgevoerde IWT-studie die de nevenstromen van de sector in kaart heeft gebracht kan als basis dienen voor de samenwerking.

4.2 Doelstellingen

1. afstemming tussen het regionale en federale beleidsniveau (administratieve vereenvoudiging) over het gebruik van zuiveringsslib in de landbouw
2. verdere implementatie en opvolging van de Code van goede praktijk voor het gebruik van zuiveringsslib in de landbouw
3. overleg met alle betrokkenen over het spanningsveld tussen de waterzuivering en de slibproblematiek met het oog op een coherenter beleid

4.3 Aanpak

Doelstelling 1: afstemming tussen het regionale en federale beleidsniveau (administratieve vereenvoudiging) over het gebruik van zuiveringsslib in de landbouw

Probleemstelling

Bij het gebruik van slib dat afkomstig is van de voedingsindustrie in de landbouw zijn verschillende beleidsniveaus betrokken. Dit betekent dat rekening gehouden moet worden met verschillende wetgevingen en te volgen procedures. Via afstemming tussen de betrokken diensten moet het mogelijk zijn om via een administratieve vereenvoudiging vooruitgang te boeken.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: OVAM (trekker), VLM Mestbank
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO
Andere betrokkenen: FOD leefmilieu, FAVV

Afspraken

1. **overheidsintern overleg met het oog op een analyse van de mogelijkheden**

³ Zie addendum 2.

Inventariseren en analyseren van de mogelijkheden tot daadwerkelijke afstemming en administratieve vereenvoudiging.

Timing: eerste helft 2006

2. overleg met de doelgroep over de voorstellen van de overheid

Bespreking inclusief aanduiding van prioritaire maatregelen, planning van de uitvoering van de analyseresultaten zoals voorbereid door de overheid.

Timing: eerste helft 2006

3. implementatie, monitoring en evaluatie van de ingevoerde maatregelen

Timing: tweede helft 2006 - 2008

Doelstelling 2: verdere implementatie en opvolging van de Code van goede praktijk voor gebruik van zuiveringsslib in de landbouw

Probleemstelling

FEVIA-Vlaanderen heeft een code van goede praktijk ontwikkeld voor het gebruik van waterzuiveringsslib in de landbouw. Met een PRESTI 5-project beoogde men via de implementatie van de Code van Goede Praktijk, enerzijds een beperking van de hoeveelheid geproduceerd slib door de opmaak van een water- en stroombalans, en anderzijds de mogelijke bronnen van slibverontreiniging te bepalen.

Men wenst de code verder te implementeren rekening houdende met de resultaten van de PRESTI-studie.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: OVAM (trekker), VLM Mestbank, VMM

Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO

Andere betrokkenen: FOD leefmilieu, FAVV

Afspraken

4. overleg met de doelgroep over de implementatie van de code en de mogelijke gevolgen

Onderzoeken van perspectieven vertrekkend van de code van goede praktijk en de mogelijke gevolgen via een SWOT-analyse.

Timing: begin 2006

5. implementatie, monitoring en evaluatie van de voorstellen

Timing: 2006-2007

Doelstelling 3: overleg met alle betrokkenen over het spanningsveld tussen de waterzuivering en de slibproblematiek met het oog op een coherenter beleid

Probleemstelling

De beleidsmaatregelen met het oog op enerzijds terugdringen van de verontreiniging van het oppervlaktewater en anderzijds terugdringen van de hoeveelheid zuiveringsslib zijn niet altijd geheel complementair. Met het DGP streeft men naar het verwerven van een beter wederzijds inzicht in het spanningsveld tussen de waterzuivering en de slibproductie en naar het nagaan van de mogelijkheden om de spanning te verminderen.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: OVAM (trekker), VLM Mestbank, VMM

Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO

Andere betrokkenen: FOD leefmilieu, FAVV

Afspraken

6. inventarisatie van de tijdens het overleg te bespreken knelpunten

Timing: 2006

4.4 Monitoring

Mijlpalen

- rapport met de verschillende mogelijkheden en randvoorwaarden - (afpraak 1)
- rapport met geselecteerde mogelijkheden, prioriteiten en planning van de uitvoering - (afpraak 2)
- jaarlijks voortgangsrapport - (afpraak 3)
- rapport met de verschillende mogelijkheden en randvoorwaarden inclusief planning - (afpraak 4)
- jaarlijks voortgangsrapport - (afpraak 5)
- lijst knelpunten als agenda voor overleg - (afpraak 6)

Succesfactoren

- verenigbaarheid van de te implementeren maatregelen met de geldende wetgeving ter zake

5 THEMA ORGANISCH-BIOLOGISCH AFVAL

5.1 Situering

Momenteel geldt het uitvoeringsplan Organisch-biologisch afval (UPOBA). Zowel maatregelen rond preventie, hergebruik, recuperatie en verwijdering komen hierin aan bod. Organisch-biologisch afval vormt meer dan de helft van de bedrijfsafvalstoffen van de voedingsnijverheid. De afspraken die gemaakt worden in het kader van het DGP worden maximaal afgestemd op het UPOBA.

5.2 Doelstellingen

1. realisatie van meer afstemming met het federale beleidsniveau en de andere regionale beleidsdomeinen over de preventie en het beheer van organisch-biologisch afval
2. uitwerken van een specifieke aanpak van het beheer van organisch-biologisch afval uit de voedingsnijverheid en toeleverende sectoren

5.3 Aanpak

Doelstelling 1: realisatie van meer afstemming met het federale beleidsniveau en de andere regionale beleidsdomeinen over de preventie en het beheer van organisch-biologisch afval

Probleemstelling

De problematiek van organisch-biologisch afval is vrij complex en behelst de bevoegdheden van heel wat verschillende beleidsdomeinen en beleidsniveaus. Om een geïntegreerd en eenduidig beleid mogelijk te maken is er nood aan afstemming tussen alle betrokken diensten.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: OVAM (trekker), VLM, Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie van het beleidsdomein Economie
 Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO
 Andere betrokkenen: FAVV, Federale Overheidsdienst Volksgezondheid

Afspraken

1. **inventariseren van verbanden tussen beleidsdomeinen met aandacht voor synergieën en tegenspraken**
 Timing: 1ste helft 2006
2. **implementatie van de geïdentificeerde mogelijkheden van afstemming**
 Timing: 2de helft 2006

Doelstelling 2: uitwerken van een specifieke aanpak voor het beheer van organisch-biologisch afval uit de voedingsnijverheid en toeleverende sectoren

Probleemstelling

Er bestaan reeds een aantal beleidsplannen over het beheer van organisch-biologisch afval net als resultaten van verschillende onderzoeken. Er is nood aan de opmaak van een concreet programma op basis van deze data zodat een specifieke sectorale aanpak mogelijk wordt.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: OVAM (trekker), VLM, Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie van het beleidsdomein Economie
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO
Andere betrokkenen: FAVV, Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, landbouworganisaties, onderzoeksinstituten

Afspraken

3. inventariseren en uitwerken van mogelijkheden

Programma voor concrete invulling van beleidsvisie in UPOBA, toegepast op specifieke subsectoren, zoals de producenten en verwerkers van primaire plantaardige grondstoffen (kolomaanpak).

Timing: 2de helft 2006

5.4 Monitoring

Mijlpalen

- overzichtsdokument met mogelijkheden tot afstemming - (afpraak 1)
- planning voor concrete implementatie van de geselecteerde voorstellen - (afpraak 2)
- planning voor concrete implementatie van de geselecteerde voorstellen - (afpraak 3)

Succesfactoren

- medewerking van de verschillende betrokkenen met het oog op een alomvattende, geïntegreerde aanpak

6 THEMA PREVENTIE VAN VERPAKKINGSAFVAL

6.1 Situering

Het beleidskader voor preventie en beheer van verpakkingsafval is opgenomen in het interregionaal samenwerkingsakkoord (decretaal vastgelegd) en wordt van overheidswege gevolgd door de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC).

De Vlaamse overheid en voedingsnijverheid zijn bereid om, met een breed perspectief op de milieufactetten van de verpakkingsproblematiek, de samenwerking op Vlaams niveau te versterken.

6.2 Doelstellingen

1. gezamenlijk opzetten en uitvoeren van studies over verpakkingsafval
2. komen tot een optimale (financiële) instrumentenmix voor de preventie van verpakkingsafval

6.3 Aanpak

Doelstelling 1: gezamenlijk opzetten en uitvoeren van studies over verpakkingsafval

Probleemstelling

Verschiedende studies, zoals LCA's (Life Cycle Analysis), hebben vaak andere uitgangspunten waardoor vergelijkingen moeilijk zijn en de conclusies niet eenduidig zijn. Studies moeten gezamenlijk uitgewerkt worden, ook reeds bij de keuze van de uitgangspunten. Om te kunnen vergelijken moeten daarbij alle verpakkingsmaterialen bekeken te worden.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: OVAM (trekker), VVSG, IVC
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO
Andere betrokkenen: Gemengd Platform Verpakkingsafval, EMC, OIVO, BBL

Afspraken

1. gezamenlijke afbakening van de scope van de [totale] studie

Het is de bedoeling een consensus te bereiken over de uitgangspunten en doelstellingen van de studie. Wat wil men ermee bereiken en wat zullen de resultaten zijn. Hiertoe zal een werkgroep overheid-industrie opgericht worden.

Timing: 2005-2006

2. gezamenlijk initiëren, uitvoeren en opvolgen van de (LCA)studies en besluiten trekken

OVAM kan studies uitvoeren over LCA's van verpakkingen. FEVIA-Vlaanderen is hierbij één van de belangrijkste actoren. Opvolgen van de studie, verstrekken van informatie en samen de besluiten trekken uit de onderzoeksgegevens zijn drie essentiële pijlers waardoor FEVIA-Vlaanderen hierbij betrokken partij is. FEVIA-Vlaanderen zal er dan ook steeds van in het begin (bepalen van uitgangspunten) bij betrokken worden. In gezamenlijk overleg zullen naast de milieukundige parameters ook ander relevante aspecten aan bod komen. We denken hierbij aan voedselveiligheid, hygiëne, productnormering, kostprijs, sociale aspecten aan bod komen. Een peerreview is tevens een essentieel onderdeel bij LCA's. OVAM zal gedeeltelijk participeren in bepaalde studies.

Timing: 2005-2009

Doelstelling 2: komen tot een optimale (financiële) instrumentenmix voor verpakkingsafval

Probleemstelling

Om optimaal de doelstellingen van het afvalstoffenbeleid te bereiken wordt vaak gebruikgemaakt van een instrumentenmix. Het komt erop aan om alle instrumenten op elkaar af te stemmen, optimaal in te zetten en zeker ook de macro-impact ervan met betrekking tot het beleid en de effecten in andere landen te bekijken. Een niet optimale instrumentenmix kan ervoor zorgen dat er nefaste effecten zijn voor de Belgische markt. (bijvoorbeeld ecoheffing stimuleert koopgedrag in het buitenland).

Betrokkenen

Vlaamse overheid: OVAM (trekker), FOD Financiën, IVC
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO
Andere betrokkenen: Gemengd Platform Verpakkingsafval

Afspraken

3. gezamenlijke projectdefiniëring, aanpak en strategie van het onderzoek naar een optimale (financiële) instrumentenmix

Via diverse onderzoeken kan onderzocht worden welke effecten de huidige instrumenten opleveren (ISA, ecoheffing, BTW...). Op basis daarvan wordt gewerkt aan een optimale instrumentmix.

Timing: 2006

4. gezamenlijk onderzoek met de betrokkenen naar het effect van de kostprijs van verpakkingsafval in Vlaanderen/België en de ons omringende landen

Dit onderzoek zal duidelijk maken hoe zwaar het afval- en milieubeleid speelt op de kostprijs. Marktverstoring moet vermeden worden. Hiertoe zal een indicator opgesteld worden.

Timing: 2006-2007

6.4 Monitoring

Mijlpalen

- gemeenschappelijke scope - (afpraak 1)
- eindrapport van gezamenlijk uitgevoerde studies, inclusief peerreview - (afpraak 2)
- overzicht van welke instrumenten worden ingezet en wat de effecten ervan zijn - (afpraak 3)
- rapport met conclusies van het effect van de kostprijs van verpakkingsafval op de marktwerking - (afpraak 4)

Succesfactoren

- beschikken over een optimale instrumentenmix die ervoor zorgt dat de preventiedoelstellingen verpakkingsafval bereikt worden
- genereren van onderzoeksrapporten, resultaten en juridische adviezen welke info opleveren op basis waarvan beslissingen kunnen genomen worden

7 THEMA GEURHINDER

7.1 Situering

Geurhinder is een relatief nieuw milieuthema dat stilaan aan belang wint. Ruim 15% van de bevolking in Vlaanderen is anno 2004 op één of andere manier gehinderd door geurtjes van allerlei activiteiten. Uit de hinderenquête, uitgevoerd in maart-mei 2004, leren we dat Vlaanderen 6,9% tenminste tamelijk gehinderden door de geur afkomstig van KMO's of industrie telt. De voedings- en drankenindustrie wordt door 1,2% van de ondervraagden rechtstreeks als veroorzaker van de geurhinder aangewezen.

7.2 Doelstellingen

1. consultatie van de sector over de beleidsopties die de overheid heeft ontwikkeld
2. begeleiding bij effectentoets van nieuwe beleidsmaatregelen
3. sensibiliseren van de bedrijven in de voedingssector

7.3 Aanpak

Doelstelling 1: consultatie van de sector over de beleidsopties die de overheid heeft ontwikkeld

Probleemstelling

In de loop van de periode 2003-2005 heeft de Vlaamse milieustructuur een startdocument opgesteld, met als titel 'De weg naar een duurzaam geurbeleid' met het oog op de ontwikkeling van een geurbeleid. Het document heeft niet de bedoeling een consensusdocument te zijn, maar wil een goed overzicht geven van de vele mogelijkheden die er zijn om geurhinder op een meer coherente, gestructureerde, brongerichte en sectorale manier aan te pakken. Een toetsing aan de inzichten van de voedingsindustrie heeft totnogtoe enkel fragmentarisch plaatsgevonden en wordt als bijzonder waardevol beschouwd.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: AMINAL, Cel Lucht (trekker)
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO en de relevante subsectorfederaties
Andere betrokkenen: VVSG

Doelstelling 2: begeleiding bij effectentoets van nieuwe beleidsmaatregelen

Probleemstelling

De effectentoets van nieuwe beleidsmaatregelen moet begeleid worden. Er moet meegewerkt worden aan de studies over haalbaarheid vernieuwd geurbeleid. In 2006 start in opdracht van AMINAL de onderzoeksopdracht 'Effectentoets voor specifieke beleidsmaatregelen en regelgeving ter beheersing van geurhinder veroorzaakt door hinderlijke inrichtingen'. De studie is opgevat als een reguleringssimpactanalyse. Naast rioolwaterzuiveringsinstallaties en GFT- en groencomposteringsinstallaties worden binnen de voedingsindustrie de slachthuizen en één extra sector, nog te kiezen uit de brouwerijen, aardappelverwerkende industrie, suikerindustrie of groenteverwerkende industrie, in deze studie geïdentificeerd.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: AMINAL, Cel Lucht (trekker)
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO en de relevante subsectorfederaties
Andere betrokkenen: VVSG, VVP, Kabinet Leefmilieu

Afspraken

1. informeren over de opdracht, keuze van de sectoren, aflijnen verantwoordelijkheden, afspraken voor vervolgtraject
2. organisatie van een workshop voor de relevante subsectorfederaties en bedrijven

Doelstelling 3: sensibiliseren van de bedrijven van de voedingsnijverheid

Probleemstelling

Nogal wat toegankelijke achtergrondinformatie bereikt momenteel de bedrijven nog niet: onder andere de resultaten van de PRESTI 5 studie 'geurmetingen in de voedingsindustrie', BREF's en BBT studies, nieuwe geurbeleid. Via bestaande informatiekanalen zoals nieuwsbrieven, info- en studiedagen, opleidingen, ...kan deze informatie worden verspreid.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: AMINAL, Cel Lucht (trekker), VITO (BBT/Emis)
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO en de relevante subsectorfederaties

Afspraken

3. sectorale codes van goede praktijk opstellen en verspreiden

Hierbij kunnen bestaande buitenlandse voorbeelden van codes van goede praktijk als inspiratiebron dienen. De codes van goede praktijk werken sensibiliserend. Ze vormen dus geen formele verplichting, maar zijn wel aanvaard door de sector (federatie). In die codes van goede praktijk wordt de zorgplicht vertaald naar concrete maatregelen. Deze codes bevatten alle relevante informatie voor de preventie en bestrijding van hinder (geur- zowel als geluidshinder).

Timing: 2007-2010

4. uitbouw van een milieudatabank met informatie over kostprijzen en rendementen van geurbestrijdingsmaatregelen

Er is nogal wat informatie (kostprijzen, rendementen, inzetbaarheid) bij bedrijven en overheid beschikbaar, zij het zeer verspreid. Zo is de informatie uit geurstudies (zowel in opdracht van de overheid als in opdracht van de voedingsbedrijven), milieueffectenrapporten, rendementmetingen, cijfers van leveranciers nog te weinig bekend binnen de sector. De databank wordt als een algemeen toegankelijke databank opgebouwd, raadpleegbaar via het internet.

Timing: 2007-2010

7.4 Monitoring

Mijlpalen

- visiedocument geurbeleid inclusief inzichten van de sector - (doelstelling 1)
- rapport met door alle actoren gedragen conclusies, reguleringssimpactanalyse - (afspraken 1)
- verslag van de workshop met aanbevelingen voor de implementatie van de nieuwe beleidsmaatregelen - (afspraken 2)
- codes van goede praktijk voor verschillende sectoren - (afspraken 3)
- inventarisatie van de bestaande informatie en de hiaten in de kennis over geurbestrijdingsmaatregelen - (afspraken 4)

8 THEMA KENNIS VAN DE MILIEUTOESTAND VAN DE VOEDINGSNIJVERHEID

8.1 Situering

De Vlaamse overheid en de voedingsnijverheid zijn bereid om op basis van de in consensus tot stand gekomen eerste versie van de Integrale Milieuanalyse (IMA) van de voedingsnijverheid verder te werken aan een verhoging en verdere verspreiding van de kennis over de milieutoestand, zowel bij de overheid als bij de sector.

8.2 Doelstellingen

1. door de keuze van geschikte indicatoren invulling geven aan het begrip eco-efficiëntie met als bedoeling inzicht te krijgen in de ontwikkeling van eco-efficiëntie en in de voedingsnijverheid en de bepalende factoren hierbij
2. betere valorisatie van bestaande milieudrukgegevens bij de overheid door onder andere na te gaan hoe de vernieuwde milieugegevensinfrastructuur (IMJV = Integraal Milieujaarverslag) gebruikt kan worden voor de voedingsindustrie om beter zicht te krijgen op hun milieusituatie
3. verbeteren en verspreiden van kennis over de milieutoestand en milieu-inspanningen door de sector bij de overheid en bij de sector onder andere via een geactualiseerde IMA

8.3 Aanpak

Doelstelling 1: door de keuze van geschikte indicatoren invulling geven aan het begrip eco-efficiëntie met als bedoeling inzicht te krijgen in de ontwikkeling van eco-efficiëntie in de voedingsnijverheid en de bepalende factoren hierbij

Probleemstelling

De term eco-efficiëntie heeft afhankelijk van de context en de gebruiker vaak andere betekenissen en inhoud waardoor vergelijkingen moeilijk zijn en conclusies niet eenduidig zijn. De indicatoren van eco-efficiëntie in de voedingsnijverheid die het best gebruikt kunnen worden om de (sub-) sectorale ontwikkeling inzake eco-efficiëntie uit te drukken en te volgen moeten gezamenlijk bepaald worden (onderbouwde keuze van adequate indicatoren).

Betrokkenen

Vlaamse overheid: Cel DGB (trekker), AMINABEL, AMV, MIRA-team, OVAM – STIP

Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO

Afspraken

1. concrete invulling geven aan het begrip eco-efficiëntie voor de voedingsnijverheid aan de hand van sectorspecifieke eco-efficiëntie indicatoren

Maken van een onderbouwde en gezamenlijke keuze van adequate indicatoren voor de invulling van het begrip eco-efficiëntie voor de voedingsnijverheid en haar subsectoren, gebaseerd op bestaande sector kennis. Vervolgens cijfergegevens verzamelen voor de invulling van deze indicatoren (in eerste instantie top-down, maar ook bottom-up, bijvoorbeeld op basis van IMJV-gegevens). Als eindstap de berekening van de eco-efficiëntie voor de voedingssector en, waar mogelijk, (een aantal van) zijn subsectoren.

Timing: 2006-2007

2. opzetten van een TWOL-studie met medewerking van de sector over diffusie van eco-efficiëntie-innovaties en BBT in de voedingsnijverheid

Opzetten van een (TWOL)-studie over de diffusie van eco-efficiëntie-innovaties en BBT in de voedingsnijverheid in het algemeen en in de subsectoren en de bedrijven van de voedingsnijverheid waar mogelijk. Er wordt nagegaan wat hierbij de bepalende factoren zijn.

Timing: 2007-2008

Doelstelling 2: betere valorisatie van bestaande milieudrukgegevens bij de overheid door onder andere na te gaan hoe de vernieuwde milieugegevensinfrastructuur (IMJV) gebruikt kan worden voor de voedingsindustrie om beter zicht te krijgen op hun milieusituatie

Probleemstelling

De overheid beschikt over heel wat milieugegevens, bijvoorbeeld op bedrijfsniveau (IMJV). Integratie en interpretatie op sectorniveau kunnen leiden tot een betere valorisatie ervan (bijvoorbeeld voor sensibilisatiedoelinden), zowel voor de overheid als de sector. In eerste instantie wordt de volledige voedingsnijverheid bekeken, in een volgende stap wordt hierbij hetzelfde nagegaan voor (een aantal van) de subsectoren van de voedingsnijverheid.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: Cel DGB (trekker), AMINAL (AMV), MIRA-team, MMIS
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO

Afspraken

3. opzetten pilootproject met de voedingsindustrie met betrekking tot valorisatie van bestaande milieudrukgegevens bij de overheid

Gezamenlijk pilootproject voedingsindustrie/overheid, specifiek rond de valorisatie van gegevens die de overheid opvraagt (IMJV) of waarover ze beschikt (meetgegevens). De resultaten dienen vooral om de sector te sensibiliseren, niet als input voor de overheid om gericht te inspecteren en te verbaliseren. De gegevens blijven gegarandeerd anoniem en worden enkel gebruikt voor sensibilisatie. Nuttige input voor de actualisatie van de IMA (zie doelstelling 3).

Timing: 2006-2007

Doelstelling 3: verbeteren en verspreiden van kennis over de milieutoestand en milieu-inspanningen door de sector bij de overheid en bij de sector onder andere via een geactualiseerde IMA

Probleemstelling

Kennis binnen de overheid en binnen de sector over de milieutoestand en de reeds geleverde milieu-inspanningen door de sector kan beter. De kennis die wordt opgedaan moet ook actiever verspreid worden.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: Cel DGB (trekker), MIRA-team, Beleidsdomein LNE
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO

Afspraken

4. periodiek en gezamenlijk actualiseren van een integrale milieuanalyse (IMA) van de voedingsnijverheid

Er bestaat consensus tussen de overheid en de voedingsnijverheid om de twee of drie jaar de bestaande integrale milieuanalyse (IMA) van de voedingsnijverheid te actualiseren en de inhoud te evalueren. De resultaten van afspraak 1 tot en met 3 worden, als dat nuttig is, ook mee opgenomen in de latere versies van de IMA.

Timing: 2006

5. kennis opbouwen en delen over redenen voor bepaalde tendensen in milieuresultaten van de voedingsnijverheid

Knelpunten met betrekking tot bestaande kennis (aangebracht door zowel de overheid als de sector zelf) worden gezamenlijk aangepakt. Er worden verklaringen gezocht voor tendensen in milieuresultaten, zowel voor de hele sector als voor haar subsectoren als dat mogelijk is.

Timing: 2006-2009

8.4 Monitoring

Mijlpalen

- gezamenlijk vastgestelde en ingevulde indicatoren voor eco-efficiëntie van de voedingsnijverheid en (waar mogelijk/waar nuttig) haar subsectoren - (afpraak 1)
- afronding studie rond diffusie van eco-efficiëntie-innovaties en BBT met beleidsaanbevelingen en sectoraanbevelingen - (afpraak 2)
- afronding studie rond de valorisatie van bestaande milieudrukgegevens bij de overheid met beleidsaanbevelingen en sectoraanbevelingen - (afpraak 3)
- beschikbaarheid vernieuwde (elektronische/gedrukte) versie IMA - (afpraak 4)
- uitgewerkte efficiëntere werkwijze voor de totstandkoming van meer concrete (betere) IMA-achtige producten voor (een aantal van) de subsectoren van de voedingsindustrie - (afpraak 5)

Succesfactoren

- komen tot gedragen, gemeenschappelijke definitie van eco-efficiëntie en de indicatoren daartoe
- mogelijkheid om beschikbare informatie sectoraal te interpreteren
- genereren van een gezamenlijk product van overheid en doelgroep met betrekking tot de huidige milieutoestand van de sector (IMA) welke informatie oplevert op basis waarvan beslissingen genomen kunnen worden

8.5 Middelen

Tijdig middelen reserveren om studies te kunnen uitvoeren.

Brussel, 30 maart 2006,

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur,

Kris PEETERS

De voorzitter van FEVIA-Vlaanderen,

De gedelegeerd bestuurder van UNIZO,

Eddy VAN DER PLUYM

Karel VAN EETVELT

Thematische doelstellingen en afspraken

2 THEMA VERONTREINIGING VAN OPPERVLAKTEWATER

2.1 Situering

Door de aard van de gebruikte grondstoffen bevat het afvalwater van de voedingsnijverheid relatief veel N en P en is het BZV ervan relatief hoog. De nood aan de integratie tussen waterkwaliteit en waterkwantiteit vormt een ander argument om dit thema op te nemen in het DGP. Samenwerking tussen overheid en sector is noodzakelijk om de huidige knelpunten weg te werken.

2.2 Doelstellingen¹

1. afstemming tussen sector en overheid over de toepassing van de aangepaste omzendbrief met betrekking tot verwerking van bedrijfsafvalwater via de openbare zuiveringsinfrastructuur²
2. communicatie en overleg over de manier waarop de overheid studieresultaten meeneemt in haar beleid
3. in overleg mogelijkheden tot aanpassing onderzoeken van de in VLAREM opgenomen sectorale lozingsvoorwaarden en -parameters die van toepassing zijn op (sectoren van) de voedingsnijverheid

2.3 Aanpak

Doelstelling 1: afstemming tussen sector en overheid over de toepassing van de aangepaste omzendbrief met betrekking tot de verwerking van bedrijfsafvalwater via de openbare waterzuiveringsinfrastructuur

Probleemstelling

De Vlaamse Regering keurde op 23 september 2005 de aangepaste omzendbrief over de optimalisering van het gebruik van de RWZI-infrastructuur goed. Duidelijkheid over de interpretatie door de overheid en overleg over hoe deze omzendbrief in de praktijk zal dienen gebracht te worden is nodig.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: VMM, Aquafin, OVAM
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO
Andere betrokkenen:

Afspraken

1. **overleg met de doelgroeporganisaties over een ontwerpversie van de standaardcontracten**
Timing: april 2006
2. **overleg met de doelgroeporganisaties en toelichting aan de leden van de doelgroep over de toepassing/interpretatie van de aangepaste omzendbrief**
Timing: midden 2006
3. **jaarlijkse evaluatie van de toepassing van de aangepaste omzendbrief**
Timing: eerste maal einde 2006-begin 2007, vervolgens telkens einde van het resp. jaar

¹ Zie ook: doelstelling 3 van het Thema Slib (overleg met alle betrokkenen over het spanningsveld tussen de waterzuivering en de slibproblematiek met het oog op een coherenter beleid).

² Omzendbrief LNW 2005/01, Belgisch Staatsblad 14 november 2005

Doelstelling 2: communicatie en overleg tussen overheid en voedingsnijverheid over de manier waarop de overheid studieresultaten m.b.t. dit thema meeneemt in haar beleid

Probleemstelling

De voedingsnijverheid wenst meer betrokken te zijn bij en op de hoogte te worden gehouden over de manier waarop de overheid met resultaten van bepaalde studies omgaat, en dit zowel m.b.t. studies die geïnitieerd worden vanuit de overheid als vanuit de sector.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: VMM, AMV
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO
Andere betrokkenen:

Afspraken

4. VMM geeft toelichting bij haar interpretatie van de EPAS studie voor groenteverwerkende bedrijven en vergelijkt deze studie ook met de Europese BREF studie

Het is interessant te weten voor de sector hoe VMM de suggesties uit deze studies zelf verder meeneemt³, bv. bij herziening van de vergunningsvoorwaarden van een individueel bedrijf.

Timing: tweede helft 2006

5. samen de methodiek nagaan die de sector best kan aanwenden voor het opzetten van sectorstudies om maximaal resultaat voor het beleid te bekomen

Nagaan of de manier van werken bij de EPAS studie interessant en geschikt is om ook toe te passen bij andere sectoren.

Timing: tweede helft 2006

Doelstelling 3: in overleg mogelijkheden tot aanpassing onderzoeken van de in VLAREM opgenomen sectorale lozingsvoorwaarden en -parameters die van toepassing zijn op (sectoren van) de voedingsnijverheid

Probleemstelling

Er is de nood aan integratie tussen het beleid inzake waterkwaliteit- en waterkwantiteit. Overheid en sector kunnen in overleg de bestaande knelpunten wegwerken bij een eventuele herziening van VLAREM.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: VMM, AMV
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO
Andere betrokkenen:

Afspraken

6. overleg over een eventuele herziening van sectorale lozingsvoorwaarden (VLAREM) voor sectoren van de voedingsnijverheid

Voor de slachthuizensector werd herziening van sectorale lozingsvoorwaarden reeds voorbereid. De vraag is of er andere voedingssectoren (kunnen) in aanmerking komen.

Hierbij zal de overheid naast de subsectorfederaties ook de federaties (FEVIA-Vlaanderen en UNIZO) op de hoogte brengen en betrekken.

Timing: looptijd DGP

7. onderzoek naar de toepasbaarheid van een vrachtbenadering voor lozingsparameters voor een deelsector (groenteverwerkers) en naar de uitbreidbaarheid ervan naar de ganse sector

Timing: vanaf 2007

³ Als voorbeeld wordt verwezen naar een studie uitgevoerd in overleg met AMINAL/VMM voor de groenteverwerkende sector (initiatief vanuit de sector zelf, uitgevoerd door het studiebureau EPAS), met als doel een actualisatie van de BBT en alternatieven voor de meettechnieken.

2.4 Monitoring

Mijlpalen

- betrokkenheid van de voedingsnijverheid bij opmaak standaardcontract - (afpraak 1)
- duidelijkheid over de door bevoegde diensten gevolgde interpretatie -- (afpraak 2)
- jaarlijks opvolgingsrapport (afpraak 3)
- toelichting over interpretatie door VMM van EPAS-studie- (afpraak 4)
- afgestemde methodiek voor opzetten sectorstudies - (afpraak 5)
- overleg over aanpassing lozingsvoorwaarden- (afpraak 6)
- uitsluitel over toepasbaarheid vrachtbenadering (afpraak 7)

Thematische doelstellingen en afspraken

3 THEMA VERDROGING

3.1 Situering

Om redenen van voedselveiligheid verbruikt de voedingsnijverheid een relatief groot aandeel grondwater. Het huidige instrumentarium wordt niet steek genoeg geacht om de watervoorraden te beschermen en een duurzaam waterverbruik te realiseren. Samenwerking tussen overheid en sector in het zoeken naar een algemeen kader voor het gebruik van grondwater door de Vlaamse voedingsnijverheid kan tot win-win situaties leiden.

3.2 Doelstellingen

1. uitwerken van een globaal kader voor het gebruik van grondwater door de voedingsnijverheid in Vlaanderen
2. reductie van het gebruik van grondwater uit het sokkelsysteem door de voedingsnijverheid teneinde tot een globale reductie van 75% van het verbruik te komen (referentiejaar 2000)

3.3 Aanpak

Doelstelling 1: uitwerken van een globaal kader voor het gebruik van grondwater door de voedingsnijverheid in Vlaanderen

Probleemstelling

Het relatief hoge gebruik van grondwater door de voedingsnijverheid is deels te verklaren door de aard van de productieprocessen eigen aan de sector. Aangezien de grondwatervoorraden sterk onder druk staan is er nood aan oplossingen die de nood aan het gebruik van grondwater voor hoogwaardige toepassingen binnen de voedingsnijverheid en een verlaging van het grondwaterverbruik kunnen verzoenen. Deze aanpak moet, naast een analyse van het grondwaterverbruik binnen de sector, resulteren in uitgewerkte voorstellen tot aanpassingen van de wetgeving teneinde gezuiverde recuperatiewater te kunnen inzetten voor processen die geen drinkwaterkwaliteit vereisen.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: VMM,
Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO, relevante subsectorfederaties
Andere betrokkenen: Federaal Voedselagentschap (FAVV) (afpraak 3)

Afspraken

1. **analyseren van de druk van de voedingsnijverheid op de verschillende grondwatersystemen**
Timing: eerste helft 2007
2. **inventariseren van kengetallen, knelpunten en wensen van de voedingsnijverheid**
Timing: midden 2007
3. **analyse met mogelijkheid tot benchmarking¹ van het grondwaterverbruik binnen een in overleg te bepalen subsector² van de voedingsnijverheid**
Timing: na afronding afspraak 2

¹ Ondervoorboud van de beschikbaarheid van de nodige financiële middelen Ook de aanpak is nog nader te bepalen.

² De selectie van de deelsector zal afhankelijk zijn van de resultaten van afspraak 2.

Doelstelling 2: reductie van het gebruik van grondwater uit het sokkelsysteem door de voedingsnijverheid teneinde tot een globale reductie van 75% van het verbruik te komen (referentiejaar 2000)

Probleemstelling

Voor elke watervoerende laag wordt op Vlaams niveau een visie ontwikkeld om het aanbod aan water af te stemmen op de vraag en de milieubeleidsdoelstellingen. Op basis hiervan worden herstelprogramma's voor bedreigde en verontreinigde watervoerende lagen uitgewerkt, waarin ook de maximaal te onttrekken debieten bepaald worden. Dit wordt het beleidskader voor het vergunningen- en heffingenbeleid inzake grondwater.

De industrie is in het zuiden van Oost- en West-Vlaanderen voor bijna 100 % aangewezen op het Paleoceen en de Sokkel. Gelet op de toestand van deze lagen en op het regionale belang, moet waterwinning uit deze lagen afgebouwd worden. Er komen maatregelen om de drastische daling van de grondwatertafel in Sokkel te stoppen, waarbij ook de voedingsindustrie betrokken zal zijn.

Betrokkenen

Vlaamse overheid: VMM

Sector: FEVIA-Vlaanderen, UNIZO, relevante subsectorfederaties

Afspraken

4. doorlichting van de problematiek op niveau van de subsectoren

Het gaat om een inventarisatie van de kwantitatieve behoeften en kwalitatieve eisen per subsector op basis van literatuurstudie en een analyse van de bestaande databanken.

Timing: eerste helft 2007

5. maken van een knelpuntanalyse van de verschillende subsectoren en aanduiden van prioritaire te betrekken subsectoren

Op basis van een knelpuntanalyse worden prioritaire subsectoren geïdentificeerd. Vervolgens worden met deze subsectoren getart met de opvolging van de naleving van de vergunningsvoorwaarden en een inventarisatie van alternatieven voor grondwaterverbruik.

Timing: 2007-2008

3.4 Monitoring

Mijlpalen

- Gedetailleerd overzicht van het grondwaterverbruik door de Vlaamse voedingsnijverheid – (afpraak 1)
- Gestructureerd overzicht van knelpunten en wensen van de voedingsnijverheid inzake grondwaterverbruik – (afpraak 2)
- Benchmark van individuele bedrijven binnen in overleg aangeduide subsector – (afpraak 3)
- Lijst voorstellen van aanpassing wetgeving i.k.v. gebruik recuperatiewater – (afpraak 3)
- Overzicht kwantitatieve en kwalitatieve eisen betreffende sokkelgrondwatergebruik door de subsectoren – (afpraak 4)
- Selectie prioritaire subsectoren – (afpraak 5)
- Start opvolging naleving vergunningsvoorwaarden prioritaire subsectoren – (afpraak 5)